

Korte doorlichtingen in het leerplichtonderwijs en de CLB's / verkennde onderzoeken in het volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs: zo start de onderwijsinspectie het schooljaar 2020-2021!

De coronacrisis heeft een grote impact op de werking van elke school, centrum of academie. Deze uitzonderlijke situatie vraagt een uitzonderlijke aanpak.

We laten de gewone doorlichtingen voorlopig los. In plaats daarvan plannen we korte doorlichtingen of verkennde onderzoeken: met een beperkt inspectieteam nemen we één onderzoeksvraag onder de loep en brengen we maximaal twee dagen door in een school, centrum of academie. Afhankelijk van de pandemiefase waarin de school, het centrum of de academie zich bevindt, vervangen we het plaatsbezoek door een online bezoek.

We laten uiteraard niet alles los. Zo staat de leerling of cursist meer dan ooit centraal in onze onderzoeken. We werken ook nog steeds op basis van het OK (het referentiekader voor onderwijskwaliteit) of het RclbK (het referentiekader voor een kwaliteitsvolle begeleiding) en met ontwikkelingsschalen: komt de school, het centrum of de academie tegemoet aan de kwaliteitsverwachtingen voor goed onderwijs/een goede begeleiding en bewaakt de school, het centrum of de academie de eigen kwaliteit? We gaan nog steeds na of wat op beleidsniveau wordt afgesproken ook effect heeft op de klasvloer. In het leerplichtonderwijs en de CLB's zullen we ook telkens de praktijk observeren, documenten analyseren en ontwikkelingsgericht dialogeren met directies, leraren, leerlingen ...

Nieuw is dat we heel wat betrokkenen (zoals leraren, medewerkers, ouders, leerlingen en cursisten) voorafgaand aan de korte doorlichting of het verkennde onderzoek online bevragen over de werking van de school, het centrum of de academie. De resultaten van deze bevragingen vormen een belangrijke bron voor de gesprekken tijdens de korte doorlichtingen of de verkennde onderzoeken.

Omwille van de uitdagingen naast de coronacrisis (de implementatie van het nieuwe niveaudecreet in het deeltijds kunstonderwijs, de schaalvergroting en het nieuwe financieringsdecreet in het volwassenenonderwijs) kozen we voor een verkennend onderzoek in alle academies en in alle centra voor volwassenenonderwijs of basiseducatie.

De korte doorlichtingen vinden - net zoals de gewone doorlichtingen - plaats in een selectie van scholen en CLB's, maar starten pas effectief na een periode van try-outen en bijsturen.

De korte doorlichtingen eindigen met een doorlichtingsverslag en een advies voor de school of het CLB. Dit doorlichtingsverslag komt online. De verkennde onderzoeken eindigen met een verslag voor de academie of het centrum voor volwassenenonderwijs of basiseducatie. Deze verslagen komen niet online, noch eindigen deze onderzoeken met een advies.

Meer informatie vind je op <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/informatie-schooljaar-2020-2021>

Aanpak korte doorlichtingen en verkennende bezoeken 2020-2021

Korte doorlichting in het basisonderwijs

In elke school wordt één vraag onderzocht: onderzoeksvraag 1 of onderzoeksvraag 2.

ONDERZOEKSVRAAG 1: In welke mate begeleidt de school kwetsbare leerlingen (in de ruime betekenis van het woord) op het vlak van leren?

- CONCREET: Welke visie heeft de school op de begeleiding van haar kwetsbare leerlingen? Met wie werkt de school daarvoor samen (CLB, andere partners ...)? Welke maatregelen en afspraken heeft de school voor de begeleiding van haar kwetsbare leerlingen? Wat zijn de effecten van die begeleiding en stuurt de school desgevallend bij? Hoe concretiseert het lerarenteam de begeleiding van haar kwetsbare leerlingen: is er een krachtige leeromgeving, een passend aanbod, kwaliteitsvolle feedback?
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van de school een e-mail met daarin
 - o de onderzoeksvraag
 - o de periode waarin het plaatsbezoek of online bezoek plaatsvindt
 - o de namen van de leden van het inspectieteam en wie de teamcoördinator is. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige schoolteam.
- VERLOOP

*Afhankelijk van de **pandemiefase** waarin de school zich bevindt, vindt de korte doorlichting online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert de school hierover.*

 - o Twee weken voor het plaatsbezoek bevragen we de leraren, de leerlingen van het 4de, 5de en 6de leerjaar, en de ouders online over de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
 - o We bevragen ook de preventieadviseur online over de ventilatie en verluchting in jouw school. Het inspectieteam gaat tijdens het plaatsbezoek kort in op de resultaten van deze bevraging en de uitgevoerde observaties.
 - o Het plaatsbezoek van twee dagen omvat een kennismakingsgesprek met het beleidsteam, een documentenanalyse, lesobservaties, gesprekken met leraren, het zorgteam en het CLB. Tijdens deze gesprekken analyseren de gesprekspartners samen de begeleiding van kwetsbare leerlingen, de bijhorende kwaliteitsontwikkeling en de samenwerking met het CLB of andere partners. Wanneer het plaatsbezoek vervangen wordt door een online bezoek, vervangen we de lesobservaties door extra gesprekken over de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
 - o We betrekken ook de leerlingen bij de korte doorlichting.
 - o Tijdens het reflectiegesprek met het beleidsteam, het zorgteam en een afvaardiging van het lerarenteam koppelt het inspectieteam haar vaststellingen terug en reflecteren de gesprekspartners samen over de sterke punten en over de aandachtspunten inzake de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
 - o De doorlichting eindigt met een synthesegesprek om aan het beleidsteam, het zorgteam en een afvaardiging van het lerarenteam de definitieve resultaten (inschalingen) mee te delen. De school kan ervoor kiezen om bijvoorbeeld een afvaardiging van het schoolbestuur te laten deelnemen aan dit gesprek.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- ONTWIKKELINGSSCHALEN: Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt om de vraag te onderzoeken en te beoordelen.
- TIMING: De korte doorlichtingen in het basisonderwijs starten na een periode van try-outen en bijsturen. Wanneer die periode van try-outen en bijsturen is afgerond, is nog niet bepaald. We communiceren dit tijdig via onze website.

- EINDE: Wanneer de korte doorlichting effectief van start gaat (na een nog te bepalen periode van try-outen en bijsturen), ontvangt de school een doorlichtingsverslag met een advies. Het doorlichtingsverslag is gebaseerd op de teksten van de ontwikkelingsschalen. Enkele weken na de korte doorlichting komt het doorlichtingsverslag online op www.doorlichtingsverslagen.be

ONDERZOEKSVRAAG 2: In welke mate speelt de school met haar klaspraktijk en bijhorende kwaliteitsontwikkeling in op een veranderende context?

- CONCREET: Welke afspraken maakt de school naar aanleiding van de coronacrisis over het bepalen van de onderwijsdoelen, over de vormgeving van de klaspraktijk en van de leef- en leeromgeving, over de leerlingenbegeleiding, over het geven van feedback, over de leerlingenevaluatie? Hoe implementeren de leraren deze maatregelen tot op de klasvloer? Ondersteunt de school de leraren daarbij, voorziet ze in de nodige professionalisering? Wat zijn de effecten van de klaspraktijk en stuurt de school desgevallend bij? Neemt het schoolbestuur of de scholengemeenschap maatregelen die een impact hebben op de klaspraktijk?
- WELKE DOORLICHTINGSFOCUS? Het inspectieteam onderzoekt de klaspraktijk aan de hand van maximaal twee leergebieden, afgebakend tot een cluster van eindtermen. Het inspectieteam kan verschillende aspecten van de klaspraktijk onderzoeken: (1) afstemming op het doelenkader, (2) brede basiszorg, (3) verhoogde zorg, (4) materiële leeromgeving, (5) feedback en (6) leerlingenevaluatie. De school kiest één van bovenstaande aspecten, het inspectieteam kiest maximaal twee andere aspecten. In ieder geval komt de doelenselectie of de leerlingenevaluatie aan bod.
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van de school een e-mail met daarin
 - o de onderzoeksvraag
 - o de periode waarin het plaatsbezoek of online bezoek plaatsvindt
 - o de namen van de leden van het inspectieteam en wie de teamcoördinator is. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige schoolteam.
- VERLOOP
Afhankelijk van de pandemiefase waarin de school zich bevindt, vindt de korte doorlichting online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert de school hierover.
 - o Twee weken voor het plaatsbezoek bevragen we de leraren, de leerlingen van het 4de, 5de en 6de leerjaar, en de ouders online over bepaalde aspecten van de klaspraktijk.
 - o We bevragen ook de preventieadviseur online over de ventilatie en verluchting in jouw school. Het inspectieteam gaat tijdens het plaatsbezoek kort in op de resultaten van deze bevraging en de uitgevoerde observaties.
 - o Net zoals een gewone doorlichting start het plaatsbezoek van twee dagen met een kort kennismakingsgesprek met het beleidsteam. Nadien volgen er lesobservaties (zowel in de kleuterschool als in de lagere school), een documentenanalyse, en gesprekken met leraren en met het beleidsteam. Tijdens deze gesprekken analyseren de gesprekspartners samen de klaspraktijk voor de leergebieden in de doorlichtingsfocus en de bijhorende kwaliteitsontwikkeling. Wanneer het plaatsbezoek vervangen wordt door een online bezoek, vervangen we de lesobservaties door extra gesprekken over de klaspraktijk.
 - o We betrekken ook de leerlingen bij de korte doorlichting.
 - o Tijdens de reflectiegesprekken (zowel met een afvaardiging van de leraren van de kleuterschool als met een afvaardiging van de leraren van de lagere school) koppelt het inspectieteam haar vaststellingen terug en reflecteren de gesprekspartners samen over de sterke punten en de aandachtspunten van de onderzochte aspecten van de klaspraktijk. De school stelt de afvaardiging samen van de leraren.

- De doorlichting eindigt met een synthesegesprek met het beleidsteam en een afvaardiging van het lerarenteam om de definitieve resultaten (inschalingen) mee te delen. De school kan ervoor kiezen om bijvoorbeeld een afvaardiging van het schoolbestuur te laten deelnemen aan dit gesprek.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- ONTWIKKELINGSSCHALEN: Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt om de vraag te onderzoeken en te beoordelen.
- TIMING: De korte doorlichtingen in het basisonderwijs starten na een periode van try-outen en bijsturen. Wanneer die periode van try-outen en bijsturen is afgerond, is nog niet bepaald. We communiceren dit tijdig via onze website.
- EINDE: Wanneer de korte doorlichting effectief van start gaat (na een nog te bepalen periode van try-outen en bijsturen), ontvangt de school een doorlichtingsverslag met een advies. Het doorlichtingsverslag is gebaseerd op de teksten van de ontwikkelingsschalen. Enkele weken na de korte doorlichting komt het doorlichtingsverslag online op www.doorlichtingsverslagen.be

Korte doorlichting in het secundair onderwijs

In elke school wordt één vraag onderzocht: onderzoeksvraag 1 of onderzoeksvraag 2.

ONDERZOEKSVRAAG 1: In welke mate begeleidt de school kwetsbare leerlingen (in de ruime betekenis van het woord) op het vlak van leren?

- CONCREET: Welke visie heeft de school op de begeleiding van haar kwetsbare leerlingen? Met wie werkt de school daarvoor samen? Welke maatregelen en afspraken heeft de school voor de begeleiding van haar kwetsbare leerlingen? Wat zijn de effecten van die begeleiding en stuurt de school desgevallend bij? Hoe concretiseert het lerarenteam de begeleiding van haar kwetsbare leerlingen: is er een krachtige leeromgeving, een passend aanbod, kwaliteitsvolle feedback?
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van de school een e-mail met daarin
 - de onderzoeksvraag
 - de periode waarin het plaatsbezoek of online bezoek plaatsvindt
 - de namen van de leden van het inspectieteam en wie de teamcoördinator is. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige schoolteam.
- VERLOOP

Afhankelijk van de pandemiefase waarin de school zich bevindt, vindt de korte doorlichting online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert de school hierover.

 - Twee weken voor het plaatsbezoek bevragen we de leraren, leerlingen en ouders online over de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
 - We bevragen ook de preventieadviseur online over de ventilatie en verluchting in jouw school. Het inspectieteam gaat tijdens het plaatsbezoek kort in op de resultaten van deze bevraging en de uitgevoerde observaties.
 - Het plaatsbezoek van twee dagen omvat een kennismakingsgesprek met het beleidsteam, een documentenanalyse, lesobservaties, gesprekken met leraren, de leerlingenbegeleiders en het CLB. Tijdens deze gesprekken analyseren de gesprekspartners samen de begeleiding van kwetsbare leerlingen, de bijhorende kwaliteitsontwikkeling en de samenwerking met het CLB of andere partners. Wanneer het plaatsbezoek vervangen wordt door een online bezoek, vervangen we de lesobservaties door extra gesprekken over de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
 - We betrekken ook de leerlingen bij de korte doorlichting.

- Tijdens het reflectiegesprek met het beleidsteam, de leerlingenbegeleiders en een afvaardiging van het lerarenteam koppelt het inspectieteam haar vaststellingen terug en reflecteren de gesprekspartners samen over de sterke punten en de aandachtspunten inzake de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
- De doorlichting eindigt met een synthesegesprek met het beleidsteam, de leerlingenbegeleiders en een afvaardiging van het lerarenteam om de definitieve resultaten (inschalingen) mee te delen. De school kan ervoor kiezen om bijvoorbeeld een afvaardiging van het schoolbestuur te laten deelnemen aan dit gesprek.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- ONTWIKKELINGSSCHALEN: Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt om de vraag te onderzoeken en te beoordelen.
- TIMING: De korte doorlichtingen in het secundair onderwijs starten na een periode van try-outen en bijsturen. Wanneer die periode van try-outen en bijsturen is afgerond, is nog niet bepaald. We communiceren dit tijdig via onze website.
- EINDE: Wanneer de korte doorlichting effectief van start gaat (na een nog te bepalen periode van try-outen en bijsturen), ontvangt de school een doorlichtingsverslag met een advies. Het doorlichtingsverslag is gebaseerd op de teksten van de ontwikkelingsschalen. Enkele weken na de korte doorlichting komt het doorlichtingsverslag online op www.doorlichtingsverslagen.be

ONDERZOEKSVRAAG 2: In welke mate speelt de school met haar onderwijsleerpraktijk en bijhorende kwaliteitsontwikkeling in op een veranderende context?

- CONCREET: Welke afspraken maakt de school naar aanleiding van de coronacrisis over het bepalen van de onderwijsdoelen, over de vormgeving van de onderwijsleerpraktijk en van de leef- en leeromgeving, over de leerlingenbegeleiding, over het geven van feedback, over de leerlingenevaluatie? Hoe implementeren de leraren deze maatregelen tot op de klasvloer? Ondersteunt de school de leraren daarbij, voorziet ze in de nodige professionalisering? Wat zijn de effecten van de onderwijsleerpraktijk en stuurt de school desgevallend bij? Neemt het schoolbestuur of de scholengemeenschap maatregelen die een impact hebben op de onderwijsleerpraktijk?
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van de school een e-mail met daarin
 - de onderzoeksvraag
 - de periode waarin het plaatsbezoek of online bezoek plaatsvindt
 - de namen van de leden van het inspectieteam en wie de teamcoördinator is. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige schoolteam.
- WELKE DOORLICHTINGSFOCUS? Het inspectieteam onderzoekt de onderwijsleerpraktijk aan de hand van één of meerdere vakken. Welke vakken dit zijn, is afhankelijk van de expertise van het inspectieteam. Het inspectieteam kan verschillende aspecten van de onderwijsleerpraktijk onderzoeken: (1) afstemming op het doelenkader, (2) brede basiszorg, (3) verhoogde zorg, (4) materiële leeromgeving, (5) feedback en (6) leerlingenevaluatie. De school kiest één van bovenstaande aspecten, het inspectieteam kiest maximaal twee andere aspecten. In ieder geval komt de doelenselectie of de leerlingenevaluatie aan bod.
- VERLOOP
Afhankelijk van de pandemiefase waarin de school zich bevindt, vindt de korte doorlichting online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert de school hierover.
 - Twee weken voor het plaatsbezoek bevragen we de leraren, de leerlingen van alle leerjaren en studierichtingen, en de ouders online over bepaalde aspecten van de onderwijsleerpraktijk.

- We bevragen ook de preventieadviseur online over de ventilatie en verluchting in jouw school. Het inspectieteam gaat tijdens het plaatsbezoek kort in op de resultaten van deze bevraging en de uitgevoerde observaties.
- Net zoals een gewone doorlichting start het plaatsbezoek van twee dagen met een kort kennismakingsgesprek met het beleidsteam. Nadien volgen er lesobservaties, een documentenanalyse, en gesprekken met leraren en met het beleidsteam. Tijdens deze gesprekken analyseren de gesprekspartners samen de onderwijsleerpraktijk voor de vakken in de doorlichtingsfocus en de bijhorende kwaliteitsontwikkeling. Wanneer het plaatsbezoek vervangen wordt door een online bezoek, vervangen we de lesobservaties door extra gesprekken over de onderwijsleerpraktijk.
- We betrekken ook de leerlingen bij de korte doorlichting.
- Tijdens het reflectiegesprek met het beleidsteam, de leerlingenbegeleiders en een afvaardiging van het lerarenteam koppelt het inspectieteam haar vaststellingen terug en reflecteren de gesprekspartners samen over de sterke punten en over de aandachtspunten van de onderzochte aspecten van de onderwijsleerpraktijk.
- De doorlichting eindigt met een synthesegesprek met het beleidsteam en een afvaardiging van het lerarenteam om de definitieve resultaten (inschalings) mee te delen. De school kan ervoor kiezen om bijvoorbeeld een afvaardiging van het schoolbestuur te laten deelnemen aan dit gesprek.
- **DOCUMENTEN:** Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- **ONTWIKKELINGSSCHALEN:** Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt om de vraag te onderzoeken en te beoordelen.
- **TIMING:** De korte doorlichtingen in het secundair onderwijs starten na een periode van try-outen en bijsturen. Wanneer die periode van try-outen en bijsturen is afgerond, is nog niet bepaald. We communiceren dit tijdig via onze website.
- **EINDE:** Wanneer de korte doorlichting effectief van start gaat (na een nog te bepalen periode van try-outen en bijsturen), ontvangt de school een doorlichtingsverslag met een advies. Het doorlichtingsverslag is gebaseerd op de teksten van de ontwikkelingsschalen. Enkele weken na de korte doorlichting komt het doorlichtingsverslag online op www.doorlichtingsverslagen.be

Korte doorlichting in het buitengewoon onderwijs

ONDERZOEKSVRAAG: In welke mate speelt de school in haar handelingsplanmatige aanpak en bijhorende kwaliteitsontwikkeling in op de veranderende context?

- **CONCREET:** Welke afspraken maakt de school (naar aanleiding van de coronacrisis) over de handelingsplanning? Hoe implementeert het schoolteam deze maatregelen tot op de klasvloer? Krijgt het schoolteam daarbij de nodige ondersteuning of professionalisering? Evalueert de school haar handelingsplanning, hoe doet ze dit en stuurt ze desgevallend bij? Is het CLB betrokken bij de handelingsplanning? Werken de multidisciplinaire teams op een kwaliteitsvolle wijze handelingsplanmatig?
- **AANKONDIGING:** Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van de school een e-mail met daarin
 - de onderzoeksvraag
 - de periode waarin het plaatsbezoek of online bezoek plaatsvindt
 - de namen van de leden van het inspectieteam en wie de teamcoördinator is. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige schoolteam.
- **DOORLICHTINGSFOCUS:** Het inspectieteam onderzoekt het handelingsplanmatig werken in de onderwijsleerpraktijk van enkele pedagogische eenheden binnen de school en gaat daarbij vooral in op de werkingsprincipes van een kwaliteitsvolle handelingsplanning.
- **VERLOOP**

Afhankelijk van de pandemiefase waarin de school zich bevindt, vindt de korte doorlichting online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert de school hierover.

- Twee weken voor het plaatsbezoek is er een online bevraging van de teamleden om zicht te krijgen op de kwaliteit van de handelingsplanning en op de samenwerking en wisselwerking tussen het beleidsteam en het multidisciplinair team alsook op de betrokkenheid van het CLB.
 - We bevragen ook de preventieadviseur online over de ventilatie en verluchting in jouw school. Het inspectieteam gaat tijdens het plaatsbezoek kort in op de resultaten van deze bevraging en de uitgevoerde observaties.
 - Twee weken voor het plaatsbezoek is er een online bevraging van de ouders en de leerlingen OV3 en OV4 over de handelingsplanmatige aanpak van de school en hun betrokkenheid bij de handelingsplanning.
 - Via aangepaste werkvormen betrekken we ook de andere leerlingen bij de korte doorlichting.
 - Tijdens het plaatsbezoek van twee dagen volgen er lesobservaties, een documentenanalyse, een gesprek met het beleidsteam, een gesprek met een afvaardiging van het schoolteam (representatief voor de school) en gesprekken met multidisciplinaire teams van enkele pedagogische eenheden. In die laatste gesprekken gaat het inspectieteam (onder andere via casusbespreking) na hoe de verschillende fasen van de handelingsplanning vorm krijgen voor die pedagogische eenheden.
Wanneer het plaatsbezoek vervangen wordt door een online bezoek, vervangen we de lesobservaties door extra gesprekken over de handelingsplanmatige aanpak van de teamleden.
 - Tijdens het reflectiegesprek met het beleidsteam en een afvaardiging van het schoolteam koppelt het inspectieteam haar vaststellingen terug en reflecteren de gesprekspartners samen over de sterke punten en over de aandachtspunten van de handelingsplanmatige aanpak en bijhorende kwaliteitsontwikkeling.
 - Het plaatsbezoek eindigt met een synthesegesprek met het beleidsteam om de definitieve resultaten (inschalingen) mee te delen. De school kan ervoor kiezen om bijvoorbeeld een afvaardiging van het schoolbestuur te laten deelnemen aan dit gesprek.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
 - ONTWIKKELINGSSCHALEN: Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt om de vraag te onderzoeken en te beoordelen.
 - TIMING: De korte doorlichtingen in het buitengewoon onderwijs starten na een periode van try-outen en bijsturen. Wanneer die periode van try-outen en bijsturen is afgerond, is nog niet bepaald. We communiceren dit tijdig via onze website.
 - EINDE: Wanneer de korte doorlichting effectief van start gaat (na een nog te bepalen periode van try-outen en bijsturen), ontvangt de school een doorlichtingsverslag met een advies. Het doorlichtingsverslag is gebaseerd op de teksten van de ontwikkelingsschalen. Enkele weken na de korte doorlichting komt het doorlichtingsverslag online op www.doorlichtingsverslagen.be

Korte doorlichting in de centra voor leerlingenbegeleiding

Opgelet! Omwille van de toenemende taakbelasting (met onder meer de contactonderzoeken) start de onderwijsinspectie niet op 28/9/2020 met de (try-out van de) korte doorlichtingen in de CLB's. Van 28/9/2020 tot 13/11/2020 organiseren we verkennende onderzoeken in alle CLB's om de impact van de coronacrisis na te gaan op de uitvoering van de prioritaire CLB-opdrachten. De verkennende onderzoeken bestaan uit (online) gesprekken met het centrumbeleid. Na evaluatie bekijken we of we na 13/11/2020 starten met de (try-out van de) korte doorlichtingen.

ONDERZOEKSVRAAG: In welke mate begeleidt het CLB de kwetsbare leerlingen (in de ruime betekenis van het woord) van het *gewoon onderwijs* tijdens de coronacrisis op het vlak van leren? In welke mate is het CLB betrokken bij het handelingsplanmatig werken in het *buitengewoon onderwijs*?

Het inspectieteam beantwoordt deze vraag op basis van een onderzoek in zowel het CLB als in enkele betrokken scholen.

- CONCREET: Welke afspraken zijn er tussen het centrum en de scholen over de begeleiding van kwetsbare leerlingen of de betrokkenheid bij de handelingsplanning naar aanleiding van de coronacrisis? Worden deze afspraken geëvalueerd en desgevallend bijgestuurd? Wat zijn de effecten van de begeleiding? Hoe garandeert het centrum de preventieve werking ten aanzien van leerlingen, ouders en de school? Hoe organiseert het centrum de multidisciplinaire werking? Welke acties onderneemt het centrum om bereikbaar te zijn voor kwetsbare leerlingen? Doorlopen de CLB-medewerkers de fasen van de handelingsgerichte diagnostiek doelgericht, cyclisch en flexibel? Zijn de kwetsbare leerlingen betrokken bij hun traject? Hebben de CLB-medewerkers ondersteuning geboden aan schoolteams bij de opvang van leerlingen met zorgvragen tijdens de coronacrisis? Zijn de CLB-medewerkers betrokken bij het formuleren van gemotiveerde adviezen (bij overgangen, nieuwe verslagen ...)? Zijn de CLB-medewerkers betrokken bij de opmaak van individuele handelingsplannen? Starten de CLB-medewerkers een begeleidingstraject op voor leerlingen die (tijdens de coronacrisis) veelvuldig afwezig zijn?
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van het centrum een e-mail met daarin
 - o de onderzoeksvraag
 - o de periode waarin het plaatsbezoek of online bezoek plaatsvindt
 - o de namen van de leden van het inspectieteam en wie de teamcoördinator is. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige centrumteam.
- VERLOOP
Afhankelijk van de pandemiefase waarin het centrum zich bevindt, vindt de korte doorlichting online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert het centrum hierover.
 - o Voor dit onderzoek gaat het inspectieteam niet alleen op plaatsbezoek in het CLB, maar gaat het ook twee dagen op bezoek in een aantal scholen van het CLB-werkgebied. Zo sluit een CLB-inspecteur één dag aan bij het inspectieteam dat in een gewone of buitengewone basisschool of gewone of buitengewone secundaire school (die tot het werkgebied behoort van het doorgelichte CLB) een korte doorlichting uitvoert. Een andere dag voert de CLB-inspecteur gesprekken en casusbesprekingen (met het zorgteam of de leerlingenbegeleiders) in andere scholen die eveneens tot het werkgebied van het doorgelichte CLB behoren. Op die manier willen we nagaan hoe het CLB en de scholen samenwerken om kwetsbare leerlingen te begeleiden.
 - o Twee weken voor het plaatsbezoek aan het CLB bevragen we de scholen van het werkgebied online over hun samenwerking met het doorgelichte CLB.
 - o In het CLB start het plaatsbezoek van anderhalve dag met een kennismakingsgesprek met het beleidsteam.
 - o Naast een documentenanalyse, vindt er een gesprek plaats met het beleidsteam van het CLB (over het samenwerkingsbeleid van het CLB, de aansturing van de medewerkers ...), net als een gesprek met de CLB-medewerkers over de werkingsprincipes van het CLB en de samenwerking met de scholen, en de bespreking van enkele casussen.
 - o Tijdens het reflectiegesprek met het beleidsteam en een afvaardiging van de CLB-medewerkers reflecteren de gesprekspartners samen over de sterke punten en de

- aandachtspunten inzake de samenwerking CLB en school bij de begeleiding van kwetsbare leerlingen.
 - De verkorte doorlichting eindigt met een synthesegesprek met het beleidsteam en eventueel het centrumbestuur om de definitieve resultaten (inschalingen) mee te delen.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- ONTWIKKELINGSSCHALEN: Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt om de vraag te onderzoeken en te beoordelen.
- TIMING: De korte doorlichtingen in de CLB's starten na een periode van try-outen en bijsturen. Wanneer die periode van try-outen en bijsturen is afgerond, is nog niet bepaald. We communiceren dit tijdig via onze website.
- EINDE: Wanneer de korte doorlichting effectief van start gaat (na een nog te bepalen periode van try-outen en bijsturen), ontvangt het centrum een doorlichtingsverslag met een advies. Het doorlichtingsverslag is gebaseerd op de teksten van de ontwikkelingsschalen. Enkele weken na de korte doorlichting komt het doorlichtingsverslag online op www.doorlichtingsverslagen.be

Verkennd onderzoek in het volwassenenonderwijs

ONDERZOEKSVRAAG: Welke impact hebben de veranderende contexten op de cursisten en hoe stemt het centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) of het centrum voor basiseducatie (CBE) zijn beleid daarop af?

- CONCREET: De volgende vragen vormen de leidraad voor het onderzoek:
 - Welke impact hebben de schaalvergroting, het financieringsdecreet en de coronacrisis op de visie en het strategisch beleid van de centra?
 - Welke impact hebben de schaalvergroting, het financieringsdecreet en de coronacrisis op het organisatiebeleid van de centra?
 - Welke impact hebben de schaalvergroting, het financieringsdecreet en de coronacrisis op het onderwijskundig beleid van de centra?
 - Via welke doelgerichte maatregelen en afspraken stuurt het centrum professionalisering en ondersteuning van leraren aan?
 - In welke mate zet het centrum kwaliteitszorg in om het onderwijskundig beleid relevant te houden voor de lespraktijk en het digitaal afstandslernen en te versterken?
 - Welke impact hebben de veranderende contexten op de resultaten en effecten bij de lerenden?
 - In welke mate krijgen leraren ondersteuning bij het inspelen op veranderende contexten? In welke mate vormen die behoeften en noden van leraren de basis voor professionalisering?
 - In welke mate bewaken leraren de kwaliteit van hun onderwijsleerpraktijk? In hoeverre doen ze dat vanuit de resultaten en effecten bij cursisten?
- WELKE CENTRA? De verkennende onderzoeken in het volwassenenonderwijs vinden plaats in alle centra voor volwassenenonderwijs en in alle centra voor basiseducatie.
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgen de directeur en het bestuur van het centrum een e-mail met daarin
 - de onderzoeksvraag
 - de exacte dag van het plaatsbezoek of online bezoek
 - de naam van de teamcoördinator. De teamcoördinator is voor, tijdens en na het verkennend onderzoek het aanspreekpunt voor het volledige centrumteam.
- VERLOOP:

Afhankelijk van de [pandemiefase](#) vindt het verkennend onderzoek volledig online plaats of één dag ter plaatse en één dag online. Het inspectieteam informeert het centrum hierover.

- Twee weken voor het plaatsbezoek bezorgen we het centrum een online bevraging voor de coördinatoren, de cursistenbegeleiders/trajectbegeleiders, de leraren en de cursisten van diverse opleidingen over de impact van de veranderende contexten op onder meer het organisatie- en onderwijskundig beleid van het centrum.
- LET OP!
 - Voor alle vragenlijsten vragen we om alleen die respondenten (leraren, coördinatoren, cursistenbegeleiders/trajectbegeleiders, cursisten) uit te nodigen die ook vorig schooljaar tijdens de coronacrisis in het centrum aan het werk waren of een opleiding volgden.
 - Voorzie eventueel in ondersteuning voor cursisten die moeilijkheden ondervinden bij het invullen van de vragenlijst.
 - Voor de cursisten van de CBE en de cursisten NT2 in CVO en CBE is er een aparte vragenlijst in eenvoudiger Nederlands.
 - Teamleden die naast hun opdracht als leraar ook een opdracht hebben als coördinator of cursistenbegeleider/trajectbegeleider, vullen de vragenlijst voor coördinator of cursistenbegeleider/trajectbegeleider in. Ze mogen ook de vragenlijst voor de leraren invullen, maar dan enkel vanuit hun rol als leraar.
- Het inspectieteam organiseert op de eerste dag:
 - een startgesprek met het beleidsteam: hoe geeft het beleidsteam - in de veranderde contexten van coronacrisis, schaalvergroting, en financieringsdecreet - vorm aan onder meer het organisatie- en onderwijskundig beleid van het centrum en de bijhorende kwaliteitsontwikkeling?
 - een gesprek met een representatieve groep van leraren om zicht te krijgen op hoe zij omgaan met de veranderende contexten en hoe zij de afspraken op centrumniveau implementeren in hun onderwijsleerpraktijk.
 - een reflectiegesprek met het beleidsteam om samen te reflecteren over de impact van de veranderde contexten op het centrumbeleid.
- Het inspectieteam organiseert op de tweede dag een online synthesegesprek waarin het inspectieteam de sterke punten en aandachtspunten meedeelt aan het beleidsteam
- Nadat alle onderzoeken afgerond zijn, volgt er een focusgesprek met het oog op het macrorapport.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- EINDE: Het centrum ontvangt een beknopt verslag met sterke punten en aandachtspunten. Dit verslag komt niet online. Er komt ook een macrorapport met beleidsaanbevelingen.

Verkennd onderzoek in het deeltijds kunstonderwijs

ONDERZOEKSVRAAG: In welke mate speelt de academie in haar onderwijskundig beleid en bijhorende kwaliteitsontwikkeling in op veranderende contexten?

- CONCREET: Welke impact hebben de implementatie van het nieuwe decreet deeltijds kunstonderwijs (februari 2018) en de coronacrisis op het vormgeven van hun onderwijskundig beleid (op het nastreven en bereiken van de onderwijsdoelen, op de onderwijsleerpraktijk, op de leerlingenbegeleiding, op de evaluatie en rapportering ...)?
Evalueert de academie haar onderwijsleerpraktijk en de effecten ervan bij haar leerlingen? Stuur ze desgevallend bij? In welke mate integreren de leraren de nieuwe leerplandoelen in hun klaspraktijk? Op welke manier bepalen ze de beheersingsniveaus en streven ze samenhang na over de vakken heen zowel in hun aanbod als in de evaluatie? Krijgen de

leraren daarbij de nodige ondersteuning en professionalisering? Bewaken ze de kwaliteit van hun onderwijsleerpraktijk vanuit de resultaten en effecten bij de leerlingen?

- WELKE ACADEMIES? De 34 academies die sinds de implementatie van het nieuwe decreet werden doorgelicht met juridische consequentie, vullen enkel de online bevragingen in. De overige 133 academies krijgen het volledige onderzoek.
- AANKONDIGING: Enkele weken op voorhand krijgt de directeur en het bestuur van de academie een e-mail met daarin
 - o de onderzoeksvraag
 - o de exacte dag van het plaatsbezoek of online bezoek
 - o de naam van de teamcoördinator. De teamcoördinator is het aanspreekpunt voor het volledige academieteam.
- VERLOOP

Afhankelijk van de pandemiefase waarin de academie zich bevindt, vindt het verkennende onderzoek online plaats of ter plaatse. Het inspectieteam informeert de academie hierover.

 - o Twee weken voor het plaatsbezoek bevragen we zowel de directie en leraren als ouders en leerlingen online over het onderwijskundig beleid van de academie.
 - o Het inspectieteam komt één dag ter plaatse voor
 - een startgesprek met het beleidsteam: hoe geeft het beleidsteam het onderwijskundig beleid en de bijhorende kwaliteitsontwikkeling vorm? Hoe ontwikkelt, evalueert en borgt het beleidsteam de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk? Tijdens dit gesprek komen ook de resultaten van de online bevragingen van de leraren, ouders en leerlingen ter sprake.
 - een reflectiegesprek met het beleidsteam om samen te reflecteren over het onderwijskundig beleid van de academie en de bijhorende kwaliteitsontwikkeling.
 - o Het synthesegesprek om de sterke punten en aandachtspunten mee te delen aan het beleidsteam, gebeurt steeds online tijdens de tweede dag.
- DOCUMENTEN: Op de website vind je welke informatie je ter beschikking moet stellen van het inspectieteam.
- ONTWIKKELINGSSCHALEN: Op de website vind je de ontwikkelingsschalen die het inspectieteam gebruikt voor dit onderzoek.
- EINDE: De academie ontvangt een verslag met een conclusie, geen advies. Dit verslag komt niet online.

Onderwijsinspectie, 17 september 2020